

Sygn. akt VIII GC 289/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 25 stycznia 2023 roku

Sąd Rejonowy w Częstochowie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Bojanowska - Wysmołek

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2023 roku w Częstochowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko "Przedsiębiorstwo Usług (...)" spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.;

przy udziale: (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.; (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

o zapłatę

1. uchyla wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 26 maja 2021 roku, sygn. akt VIII GC 289/21 w całości i powództwo oddala;
2. zasądza od powoda Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwo Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. kwotę 4677,00 zł (cztery tysiące sześćset siedemdziesiąt siedem zł) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
3. zasądza od powoda Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz interwenienta ubocznego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. kwotę 3841,00 zł (trzy tysiące osiemset czterdzieści jeden zł) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
4. zasądza od powoda Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz interwenienta ubocznego (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 4417,20 zł (cztery tysiące czterysta siedemnaście zł i dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

SSR Anna Bojanowska - Wysmołek

Sygn. akt: VIII GC 289/21

UZASADNIENIE

Pozwem skutecznie złożonym 15 marca 2021r. powód Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Przedsiębiorstwo Usług (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. kwoty 22.393,37 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym tj. od dnia 21 lipca 2020 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł jednocześnie o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów faktycznie poniesionych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 16 stycznia 2020 r. na 443.6 km drogi (...)w stronę K. kierujący pojazdem marki B. o nr rej. (...) najechał lewą stroną na leżący na drodze (niewidoczny podczas ruchu po zmroku z prędkością około 50 km) znak U-21, na twardej podstawie. Na skutek zdarzenia doszło do szkody (...) Sp. z

o.o. sp.k. Kierujący pojazdem poruszał się zgodnie z przepisami ruchu drogowego zachowując należytą ostrożność. Powód wskazał, że pozwany odpowiada za szkodę jako podmiot wykonujący prace remontowe na odcinku drogi. Powód podniósł nadto, że w związku ze zgłoszeniem szkody przez właściciela uszkodzonego pojazdu przeprowadził postępowanie likwidacyjne uznając swoją odpowiedzialność odszkodowawczą do kwoty 22.393,37 złotych. Powód wskazał, że zwrócił się do pozwanego odpowiedzialnego za szkodę z roszczeniem regresowym o zapłatę kwoty wypłaconego odszkodowania, ale wezwanie okazało się bezskuteczne.

Sąd Rejonowy w Częstochowie w dniu 26 maja 2021 r. wydał wyrok zaoczny (k.178) zasądzając roszczenie na rzecz powoda zgodnie z roszczeniem pozwu i nadając rygor natychmiastowej wykonalności.

W sprzeciwie od wyroku zaocznego pozwany Przedsiębiorstwo Usług (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. wniósł o oddalenie powództwa w całości, a nadto o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska procesowego pozwany, zaprzeczył twierdzeniom i faktom zawartym w pozwie, tj.:

- że pozwany ponosi odpowiedzialność za zdarzenie oraz uszkodzenie pojazdu wskutek najechania na podstawę znaku;
- że pozwany pozostawił podstawę znaku na drodze, tj. na pasie ruchu, po którym prowadzony był ruch pojazdów na odcinku (...) w kierunku K. w ok. 443,6 km;
- że poszkodowany nie mógł uniknąć najechania na znajdujący się na pasie ruchu element urządzenia bezpieczeństwa ruchu;
- że poszkodowany poruszał się z dopuszczalną w tym odcinku prędkością, tj. 60 km/h;
- że zakres szkód samochodu opisany w pozwie powstał wskutek najechania na podstawę znaku;
- że zakres tych szkód mógł powstać w sytuacji, gdy kierujący pojazdem dostosował się do obowiązującego ograniczenia prędkości;
- że w dniu 16 stycznia 2020 r. o godz. 19:15 prowadzone były roboty drogowe w sąsiedztwie miejsca zdarzenia;
- że koszt naprawy pojazdu odpowiada kwocie 22.393,37 zł;
- że zakres czynności oraz części zamiennych wymienionych w kosztorysie naprawy samochodu wskazany w fakturze VAT nr (...) był niezbędny do naprawienia uszkodzonego pojazdu;
- że zapłata przez powoda na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. Sp. k. w postępowaniu likwidacyjnym kwoty 22.393,37 zł powoduje odpowiedzialność pozwanego względem powoda na podstawie art. 828 k.c.

Ponadto z ostrożności procesowej pozwany, zaprzeczył, aby szkoda miała związek z ruchem jego przedsiębiorstwa oraz, że odpowiada na podstawie art. 435 k.c., a także zaprzeczył, by do szkody doszło na terenie budowy i odpowiedzialność wynika z art. 652 k.c. w zw. z art. 415 k.c..

Pozwany zwrócił uwagę, że zapewnienie przejezdności na jednej nitce (...) w układzie „2+1”, jak również wdrożenie tymczasowej organizacji ruchu z wykorzystaniem znaków U-21 były obowiązkami pozwanego narzuconymi przez (...) w zawartej z pozwanym umowie nr (...) z dnia 30 sierpnia 2018 roku, których to wymagań pozwany nie mógł samodzielnie zmienić.

Pozwany kwestionując roszczenie powoda zarówno co do zasady jak i wysokości wskazał, że w ramach realizacji ww. kontraktu, zlecił (...) Sp. z o.o. kompleksowe wykonanie tymczasowej organizacji ruchu tj. projektu tymczasowej organizacji ruchu stworzonego przez spółkę (...) Sp. z o.o. i zatwierdzonego przez (...) w marcu 2019 r.. Podstawa znaku stanowi element infrastruktury drogi tymczasowej – był elementem znaku drogowego. Podstawy takie

podtrzymywały znak U-21 i zostały ustawione na środku drogi oddzielając kierunki jazdy przez (...), zaś pozwana ani jej podwykonawca nie pozostawili go na środku pasa ruchu. Pozwany wskazał, że w chwili zdarzenia tj. po zmierzchu w dniu 16 stycznia 2020 r. około godz. 19:15 nie prowadził żadnych robót na zadaniu, jak i w sąsiedztwie miejsca, w którym według powoda nastąpiła szkoda, tym samym przesunięcie podstawy wraz ze znakiem U-21 nie nastąpiło przez jego sprzęt. Pozwany wskazał, że nie można przypisywać mu winy jak i jego podwykonawcom, że podstawa znaku znalazł się na jezdni, czy też nie został z niego usunięty przed uszkodzeniem pojazdu poszkodowanego. Zdarzenie musiało mieć przebieg dynamiczny i krótko po przesunięciu podstawy znaku, ponieważ droga była dość często uczęszczana. Pozwany wskazał, że przesunięcie, przewrócenie lub przestawienie elementów tymczasowej organizacji ruchu musiało nastąpić na skutek najechania przez innych użytkowników drogi, albo w wyniku gwałtownych podmuchów wiatru wywołanych ich nadmierną prędkością przemieszczania. Dodał, że monitoring prowadzony przez pozwanego ujawnił, że w tym miejscu dochodzi do notorycznych i nagminnych przekroczeń dopuszczalnej prędkości, jak również wyprzedzania przez samochodu ciężarowe mimo zakazu, zaś w wyniku takich sytuacji lub wjechania lub potrącenia znaku przez innego użytkownika ruchu podstawa znaku mogła znaleźć się na pasie ruchu, co nie powinno obciążać pozwanej. Pozwany zarzucił, że nie ponosi winy za znalezienie się podstawy na drodze, czy faktu, że nie została ona przesunięta na prawidłowe miejsce zanim doszło do uszkodzenia samochodu poszkodowanego ponieważ odpowiedzialnym byłby posiadacz pojazdu, który potrącił znak lub osoba, która przesunęła podstawę znaku na pas ruchu.

Pozwany zaprzeczył także powstaniu szkody oraz jej wysokości. Podniósł, że analiza szkód wskazuje, iż nie mogły one powstać na skutek najechania na podstawę znaku w przypadku poruszania się z prędkością obowiązującą na tym odcinku; wskazał że kierujący pojazdem mimo wprowadzenia ograniczeń, jak też pory nocnej musiał naruszyć wprowadzenie na (...) zakazy i ograniczenia. Ostatecznie wniósł o zawiadomienie na podstawie art. 84 k.p.c. o toczącym się procesie i wezwanie do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., (...) oraz (...) S.A. (obecnie: (...) S.A. z siedzibą w W.).

W odpowiedzi na sprzeciw z 11.08.2021 r. powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie argumentując, że pozwany odpowiada za szkodę jako podmiot wykonujący prace remontowe, zgodnie z pismem z (...), który wskazał, że nie ponosi odpowiedzialności za zgłoszoną szkodę bowiem odcinek drogi, na którym doszło do przedmiotowego zdarzenia powierzyła Wykonawcy- firmie (...) Sp. z o.o., co potwierdza Protokół przekazania terenu budowy nr 1/09/2018 z dnia 13.09.2018r. Podniósł dalej, że zawinione niedbalstwo strony pozwanej doprowadziło do uszkodzenia pojazdu marki B. o nr rej. (...), który to fakt w sposób oczywisty wypełnia ostatnią przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej.

Pismem z dnia 30 lipca 2021 r. (k.280-281 i k.286-286v.) wstąpił do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. podtrzymując wnioski i stanowisko zawarte w sprzeciwie pozwanego i jednocześnie wnosząc o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. (...) sp. z o.o. zakwestionował swoją odpowiedzialność cywilną. Gdyby jednak miał taką ponosić, to wskazał, że w momencie zdarzenia, był objęty ubezpieczeniem od swej odpowiedzialności cywilnej, na podstawie polisy nr (...) z dnia 28 stycznia 2019 r. (...) S.A. z siedzibą w W.. Równocześnie interwenient wniósł o wezwanie jego ubezpieczyciela (...) do toczącego się postępowania.

W kolejnym piśmie procesowym (k.352-358) po doręczeniu odpisu pozwu interwenient uboczny (...) Sp. z o.o. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego, według norm prawem przewidzianych. W uzasadnieniu wskazał, że przyznaje się do wykonywania usługi w zakresie kompleksowego wykonania tymczasowej organizacji ruchu w ramach zadania kontynuacji projektowanie i budowy autostrad (...).T. (bez węzła)—gr. województwa (...), odcinek D – węzeł R. (bez węzła) – gr. województwa (...).

Interwenient zakwestionował, by wykonywał umowę nieprawidłowo i by jako przedsiębiorstwo ponosił odpowiedzialność za zdarzenie na podstawie art. 435 k.c. Dalej zakwestionował zarówno wykazanie zdarzenia, jak i rozmiar szkody, a także adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem a szkodą.

Pismem z dnia 6 sierpnia 2021 r. (k.292-294) wstąpił do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego – (...) S.A. W kolejnym piśmie procesowym (k.324-331) po doręczeniu odpisu pozwu wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów procesu według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu podniósł zarzut braku legitymacji biernej strony pozwanej, z uwagi na nie wykazanie przez powoda, aby była ona zarządcą drogi krajowej nr 1 i ponosiła odpowiedzialność za jej stan. Z przedłożonych do pozwu dokumentów nie wynika także, aby to strona pozwana była odpowiedzialna za oznakowanie drogi czy też utrzymanie oznakowania w należytej sprawności i kompletności. Interwenient uboczny zaprzeczył, aby szkoda miała związek z ruchem przedsiębiorstwa pozwanej oraz, że pozwana odpowiada za nią na podstawie art. 435 k.c., z uwagi na brak wykazania przez powoda, że pomiędzy szkodą a ruchem przedsiębiorstwa pozwanej istniał normalny związek przyczynowy. Zaprzeczył, aby do zdarzenia doszło na terenie budowy, a odpowiedzialność pozwanej wynika z art. 652 k.c. w zw. z art. 415 k.c. Jak wynika z treści sprzeciwu od wyroku zaocznego i załączonych dokumentów odcinek drogi krajowej nr 1, na którym mogło dojść do powstania szkody nie jest częścią budowy i nie były na nim prowadzone jakiegokolwiek roboty. Podniósł, że strona pozwana skutecznie powierzyła wykonanie usługi polegającej na kompleksowym wykonaniu tymczasowej organizacji ruchu (...) Sp. z o. o. tj. przedsiębiorstwu, które w zakresie swej działalności zawodowej trudni się wykonywaniem czynności polegających na robotach związanych z budową dróg i autostrad w tym na wykonaniu tymczasowej organizacji ruchu i ustawieniem zabezpieczeń oraz znaków drogowych. W związku z powyższym już choćby z tego powodu na podstawie art. 429 k.c. strona pozwana nie ponosi odpowiedzialności za zdarzenia z dnia 16 stycznia 2020 r.. Ostatecznie zakwestionował rozmiar szkody, a także adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem a szkodą.

Pozwany pismem procesowym z dnia 28 marca 2022 r. (k.521-527) wskazał, że w związku z dużą liczbą kolizji z elementami tymczasowej organizacji ruchu wynikającej z rażącego nieprzestrzegania przez kierujących pojazdami ograniczenia prędkości, pozwany podejmował szereg działań mających na celu przekonania (...) co do konieczności wprowadzania zmian w tymczasowej organizacji ruchu w celu ograniczenia liczby tych zadań, które pozostały bezskuteczne albowiem (...) odmawiał zgody na wprowadzenie zmian.

Stan faktyczny:

W dniu 16 stycznia 2020 r. ok. godz. 19:15 kierująca pojazdem marki B. o nr rej (...) M. R., poruszająca się w kierunku K., na odc. 443,6 km drogi (...) najechała kołami po lewej stronie na nieoznakowany element znajdujący się na jezdni tj. podstawę znaku U-21 (ogranicznika skrajni), w następstwie czego doszło do uszkodzenia pojazdu - tarcz kół przedniego i tylnego lewego. Właścicielem pojazdu była spółka (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w G.. Kierująca zjechała na pobocze i ustaliła, że uszkodzeniu uległa opona, na komputerze wyświetlił się komunikat – brak ciśnienia w oponie. M. R. ustaliła z M. K., że z uwagi na ogumienie Run Flat dojedzie do miejsca zamieszkania tj. do G..

M. K. - prokurent w (...) Sp. z o.o. w dniu 17 stycznia 2020 r. dokonał zgłoszenia szkody w ramach posiadanej polisy Autocasco u powoda, który rozliczył ją pod nr szkody (...) oraz skontaktował się z (...) B. w (...) Sp. z o.o. Powód po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego dokonał ustalenia i wypłaty odszkodowania w wysokości 22.393,37 zł tytułem naprawy uszkodzonego pojazdu zgodnie z decyzją z dnia 11 lutego 2020 r., na podstawie faktury VAT o nr (...) wystawionej przez (...) Sp. z o.o. w ramach bezgotówkowej likwidacji szkody.

(dowód: dowód rejestracyjny – k.91-92; umowa o naprawę – k.93-94; upoważnienie dla warsztatu naprawczego – k.95; oświadczenie – k.96; polisa AC- k.97-102; faktura – k.103-108; decyzje ubezpieczyciela (...) k.109-115; zgłoszenie szkody – k.116-118; decyzja – k.119-122; dokumentacja zdjęciowa na płycie CD - k.154; wydruki KRS – k.171-177 i k.199-206; zeznania świadka M. K. – k.455-456; zeznania świadka M. R. – k506-507v., opinia biegłego – k. 585)

Pozwany – Przedsiębiorstwo Usług (...) Sp. z o.o. w Z., był generalnym wykonawcą inwestycji pt. „Projekt i budowa autostrady A-1 T. (bez węzła) - gr. woj. (...) / (...) od km 335+937,65 do km 399+742,51. Odcinek D – węzeł R. (bez węzła) – gr. woj. (...) / (...) od km 392+720 do km 399 + 742,51” na podstawie umowy zawartej w dniu 30 sierpnia 2018 r. pod nr (...) ze Skarbem Państwa - (...) Oddział w Ł. (dalej: (...)). Zgodnie z ww. umową pozwany był odpowiedzialny także za utrzymanie i ubezpieczenie ruchu na wskazanym odcinku drogi. W § 2 ust. 2 ww. umowy wskazano dokumenty, które stanowią integralną część umowy. Wśród tych dokumentów znajdował się m.in. Program

Funkcjonalno-Użytkowy wraz z załącznikami (dalej: PFU). Realizacja Zadania wymagała m.in. zaprojektowania organizacji ruchu na czas wykonywania robót zgodnie z wymaganiami Inwestora określonymi w PFU. Wykonawca Zadania był zobowiązany do zapewnienia przejezdności trzema pasami ruchu (2+1), to jest dwoma w jednym kierunku i jednym w kierunku przeciwnym (2 trwałym rozdzielaniem kierunków ruchu). Minimalna szerokość pasa ruchu 3,0 m w nawierzchni twardej (pkt 1.2.3 ppkt 6 PFU). Nadto Inwestor przewidział w PFU, aby do oznaczania krawędzi oraz zwożeń jezdni zastosować tablice kierujące U-21 wraz ze światłami ostrzegawczymi w zakresie wynikającym z zatwierdzonego projektu organizacji ruchu (pkt 2.1.22.2 PFU).

Pozwany powierzył opracowanie dokumentacji projektowej dla Zadania spółce (...) sp. z o.o. (Projektant). Zakres prac tego podwykonawcy obejmował również wykonanie projektu organizacji ruchu na czas robót. Projektant w lutym 2019 roku, wykonał projekt wykonawczy czasowej organizacji ruchu na zamknięcie wschodniej jezdni (...) (Projekt TOR). Rzeczony Projekt TOR uzyskał zatwierdzenie (...) w marcu 2019 roku. Na podstawie Projektu TOR nastąpiło wyłączenie z ruchu wschodniej jezdni DK-1 na odcinku objętym opracowaniem. Ruch został przełożony na jezdnię zachodnią (kierunek C.) i poprowadzony dwukierunkowo przekrojem 2+1. Dwa pasy ruchu o szerokości minimum 3,0m przewidziano dla kierunku do C., a jeden pas ruchu o szerokości minimum 3,0 m na kierunku do Ł., zgodnie z postanowieniami PFU. Tam gdzie pozwalała na to istniejąca szerokość jezdni przewidziano pasy ruchu o szerokości 3,25m- pas ruchu w kierunku Ł. oraz prawy pas w kierunku C.. Kierunki ruchu rozdzielono za pomocą tablic kierujących U-21 rozmieszczanych co 20 m.

(dowód: umowa – k.209-213; program funkcjonalno-użytkowy – k.215-222; umowa na prace projektowe – k.224-241; projekt czasowej organizacji ruchu na zamknięcie wschodniej jezdni DK-1 (część opisowa - wydruk, całość projektu na płycie DVD) – k.243-254; Klauzula rozpatrzenia projektu organizacji ruchu nr (...) z dnia 12 marca 2019 roku – k.256-239a i k.359; karty techniczne, protokół odbioru z dnia 27 marca 2019 r. – k.360-365; zdjęcia – k.366-367; wydruk GPS – k.368-396; wyciąg z umów dot. tymczasowej organizacji ruchu – k.400-411; zeznania świadków: M. Z., J. S. – k.422-424v.; zeznania świadka: D. K.- k. 507, E. S.- k. 507v.)

(...) Sp. z o.o. na podstawie umowy nr (...) z Przedsiębiorstwem Usług (...) Sp. z o.o. z dnia 20 marca 2019 r. świadczyła usługi na rzecz pozwanego w zakresie kompleksowego wykonania tymczasowej organizacji ruchu w ramach zadania budowy autostrady (...) na odcinku D – węzeł R. (bez węzła) – gr. województwa (...) od km 392+720 do km 399+742,51.

(...) Sp. z o.o. wprowadziła tymczasową organizację ruchu zgodnie z projektem z marca 2019 r. zaopiniowanym przez lokalną policję oraz zatwierdzoną przez (...), Oddział w Ł., który przewidywał ustawienie w linii segregacji rozdzielającej pasy ruchu w przeciwnych kierunkach tablicami U-21 (tzw. ogranicznikami skrajni) o wysokości 1 metra, na podstawach drogowych wykonanej z PCV o masie 28 kg i wymiarach 40 cm x 60 cm i wysokości ok. 10 cm, ustawionych co 20 metrów.

Projekt Tymczasowej Organizacji Ruchu przewidywał w lokalizacji powstania szkody tj. na drodze (...), ograniczenie prędkości do max. 60 km/h oraz zakaz wyprzedzania przez samochody ciężarowe. Projekt został wprowadzony i odebrany bezusterkowo.

(...) sp. z o.o. sprawowała pieczę nad utrzymaniem elementów oraz czystości na tym odcinku drogi. Wykonywała regularne przejazdy kontrolne zgodnie z umową kilka razy na dobę.

(...) sp. z o.o. zgłaszała do pozwanego, a ten do (...), że ograniczenia prędkości nie są przestrzegane na tym odcinku, co prowadzi do przesunięć znaków U-21 i w konsekwencji – do licznych kolizji. Pismem z dnia 9 maja 2019 roku (nr pozwany zwrócił się do (...) jako Inwestora o wprowadzenie dodatkowego ograniczenia prędkości dla pojazdów poruszających się w obu kierunkach ruchu na jezdni prawej (...) na odcinku od km 440+400 do km 447+400, a w piśmie z 3 czerwca 2019 roku przekazał Inwestorowi notatkę urzędową z dnia 23 maja 2019 roku z lustracji ww. odcinka drogi z wnioskiem o rozważenie zmniejszenia dopuszczalnej prędkości jazdy do 50 km/h. Pismem dnia 17 maja 2019 roku pozwany wnioskował do (...) o wprowadzenie odcinkowego pomiaru prędkości ruchu w celu ograniczenia prędkości poruszających się pojazdów. Kolejne pisma pozwanego do (...) z dnia 28 czerwca 2019 roku, 12

lipca 2019 roku, 20 sierpnia 2019 roku, 25 października 2019 roku, 12 listopada 2019 roku, 14 listopada 2019 roku, 11 grudnia 2019 r. i 19 grudnia 2019 roku miały na celu skłonienie Inwestora do wyrażenia zgody na zmiany w czasowej organizacji ruchu na przedmiotowym odcinku, tak, by rozwiązać problem częstych zdarzeń drogowych z udziałem elementów tymczasowej organizacji ruchu na odcinku realizowanej Inwestycji. Pismem z 10 stycznia 2020 roku pozwany przekazał do (...) informację z KPP w R., zgodnie z którą w związku z wdrożoną w marcu 2019 r. organizacją ruchu nastąpił ponad 5-krotny wzrost ilości zdarzeń drogowych w stosunku do lat ubiegłych. (...) odmówiła zgody na wprowadzenie ww. zmian.

Od marca 2018r do grudnia 2019r. do pozwanego zostały zgłoszone 132 szkody, wynikię głównie z najechania na przewrócony znak U21 lub na podstawie tego znaku.

Pozwany w dniu 16 stycznia 2020 r. nie prowadził żadnych prac w ramach czynnego pasu ruchu, w wyniku których mogłoby dojść do przesunięcia podstawy znaku U-21 na jezdnię w miejscu drogi, którą poruszał się kierujący pojazdem poszkodowanego.

(dowód: umowa zlecenie – k.241-244; raport tygodniowy nr 62 za okres 13-19 stycznia 2020 r. – k.246-251; polisa – k.253-259; pismo z dnia 11 czerwca 2021 r. z załącznikami – k.262-265; zeznania świadków: M. Z., J. S. – k.422-424v.; zeznania świadka: D. K., E. S.- k. 507, pisma pozwanego do (...) k. 528-561).

Pismem z dnia 3 czerwca 2020 r. Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. wezwał pozwanego do zwrotu wypłaconego odszkodowania. W odpowiedzi na powyższe wezwanie pozwany wskazał na brak przedłożenia protokołu z Wydziału Ruchu Drogowego właściwej Komendy Policji w szczególności określającego miejsce zdarzenia oraz przyczynę, osobę lub instytucję winną kolizji jak również stwierdzonych podczas oględzin uszkodzenia pojazdu, zatem wnosi o uzupełnienie dokumentacji szkody.

(dowód: wezwanie z dowodem nadania i odbiory – k.123-126; odpowiedz na wezwanie – k.127-129;)

Dnia 16 stycznia 2020 r. na 443,6 km drogi (...) w stronę K. kierujący samochodem osobowym marki B. najechał lewymi kołami na przeszkodę i mogła nią być podstawa znaku U-21. Skutkiem zdarzenia było uszkodzenie tego pojazdu, którego zakres uszkodzeń mógł powstać w wyniku najechania na podstawę znaku U-21 przez pojazd poruszający się z dopuszczalną na tym odcinku prędkością (60 km/h). Brak jest podstaw do wykazania, że zakres i rozmiar uszkodzeń pojazdu marki B. o nr rej. (...) był wynikiem poruszania się samochodu z prędkością wyższą niż 60 km/h. Analiza akt sprawy nie pozwala na przeprowadzenie analizy czasowo-przestrzennej celem ustalenie czy kierujący pojazdem B. o nr rej. (...) jadąc z dopuszczalną prędkością zdążyłaby zahamować i uniknąć najechania na podstawę znaku U-21.

Do wskazanych w kosztorysie naprawy z dnia 31 stycznia 2020 r. uszkodzeń w/w pojazdu marki B. o nr rej. (...) mogło dojść w wyniku najechania na podstawę znaku U-21. Wymiana przekładni kierowniczej wynikała z zaleceń technologicznych producenta pojazdu jako czynności koniecznej przy uszkodzeniu – deformacji tarczy przedniego koła. Wycena szkody dokonana w pojeździe marki B. o nr rej. (...) przez powoda w toku postępowania likwidacyjnego jest niezawyżona, kompletna i prawidłowa.

(dowód: opinia biegłego – k.575-599 akt)

Ocena dowodów:

Ustalając stan faktyczny, Sąd dał wiarę zgromadzonym w sprawie dowodom z dokumentów, w tym utrwalonych w formie elektronicznej (na płytach CD), przedłożonych przez powoda i pozwanego. W ocenie Sądu, forma i treść tych dokumentów są właściwe dla dokonania wskazanych w nich czynności, nie zostały one zakwestionowane przez żadną ze stron, a także nie było wątpliwości co do ich autentyczności. W związku z tym, Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im waloru dowodowego.

Sąd oparł się również na zeznaniach świadków w osobie: M. Z., J. S., M. K., D. K., E. S. i M. R., albowiem zeznania te były logiczne i spójne, a nadto korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd zaaprobował w całości opinię biegłego sądowego T. B.. Opinia sporządzona została w sposób rzetelny i pełny. Biegły w jasny i logiczny sposób odpowiedział na pytania zawarte w tezach dowodowych, z przekonującą dla Sądu argumentacją, w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia zawodowego.

Sąd pominął na podstawie art. 235² §1 pkt 2 i 5 k.p.c. dowód z uzupełniającej opinii biegłego oraz uzupełniającego przesłuchania świadka M. R. jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzające do wydłużenia postępowania.

Stan prawny:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawę prawną żądania powoda stanowił przepis dotyczy regresu unormowanego w art. 828 § 1 k.c.. Zgodnie z brzmieniem ww. przepisu ubezpieczyciel nabywa to samo roszczenie, które przysługiwało ubezpieczonemu przez sam fakt zapłaty odszkodowania. Z tym samym momentem traci je ubezpieczający, a ubezpieczyciel nabywa wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty w rozumieniu art. 518 k.c. (H. Ciepła, T. Żyznowski, Głosa do wyroku Sądu Wojewódzkiego w Siedlcach z dnia 25 lutego 1993 r., I Cr 68/93, OSP 1994, z. 2, poz. 30). Roszczenie ubezpieczyciela oparte na art. 828 § 1 k.c. podlega ogólnym zasadom w zakresie rozkładu ciężaru dowodu w procesie (por. wyrok SN z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 300/09, LEX nr 677779).

Dalej powód wywodził, że pozwany odpowiada za szkodę jako podmiot wykonujący prace remontowe, zgodnie z pismem z (...), który wskazał, że nie ponosi odpowiedzialności za zgłoszoną szkodę, bowiem odcinek drogi, na którym doszło do przedmiotowego zdarzenia został powierzony Wykonawcy- firmie (...) Sp. z o.o., co potwierdza Protokół przekazania terenu budowy nr (...) z dnia 13.09.2018r.

Z uwagi na niekwestionowany fakt prowadzenia prac budowlanych związanych z budową autostrady - (...) Sp. z o.o. w Z. był generalnym wykonawcą inwestycji pt. „Projekt i budowa autostrady (...)T. (bez węzła) - gr. woj. (...)/ (...) od km 335+937,65 do km 399+742,51. Odcinek D – węzeł R. (bez węzła) – gr. woj. (...)/ (...) od km 392+720 do km 399 + 742,51” na podstawie umowy zawartej w dniu 30 sierpnia 2018 r. pod nr (...) ze Skarbem Państwa - (...), Oddział w Ł. (dalej: (...)), kluczowe znaczenie w niniejszej sprawie ma treść przepisu art. 652 k.c., zgodnie z którym jeżeli wykonawca przejął protokolarnie od inwestora teren budowy, ponosi on aż do chwili oddania obiektu odpowiedzialność na zasadach ogólnych za szkody wynikłe na tym terenie.

Z przepisu tego wynika, że od chwili protokolarnego przejęcia aż do chwili oddania obiektu budowlanego wykonawca ponosi odpowiedzialność za szkody, jakie mogą powstać na tym terenie. Odpowiedzialność wykonawcy wynikająca z tego przepisu obejmuje nie tylko odpowiedzialność wobec stron uczestniczących w procesie budowlanym, ale również odpowiedzialność wobec osób trzecich. Istotne jest, że odpowiedzialność ta dotyczy zarówno szkód na osobie, jak i szkód na mieniu, a ponadto jest to zarówno odpowiedzialność deliktowa, jak i kontraktowa.

Przepis art. 652 k.c. regulując odpowiedzialność wykonawcy, odsyła w zakresie jej podstaw do zasad ogólnych, a więc w przypadku szkód wyrządzonych osobom trzecim – do zasad odpowiedzialności za czyny niedozwolone (art. 415 i n.). Do przyjęcia zatem odpowiedzialności wykonawcy za szkodę nie wystarcza powołanie się na przepis art. 652 k.c. gdyż niezbędne jest stwierdzenie, jak zasada odpowiedzialności deliktowej – ze względu na okoliczności konkretnego przypadku – ma miejsce. Konieczne jest wykazanie przesłanek z art. 415 i n. k.c. lub art. 471 k.c. (tak np. wyrok SN z 18 marca 1971 r., I CR 6/71, OSNCP 1972, nr 1, poz. 6, wyrok SA w Warszawie z dnia 4 listopada 2016 r., VI ACa 1158/15).

Wskazać jednocześnie trzeba, że w sprawie kwestionowany był nie tylko fakt powstania szkody i wysokość szkody, ale i obowiązek odszkodowawczy pozwanego.

Pozwany oraz interwenienci uboczni zarzucali brak udowodnienia powództwa co do zasady, tj. wywodzili, że nie można przypisać winy pozwanemu, bowiem szkoda była skutkiem zdarzenia, za które odpowiedzialności nie ponosił, tj. do przesunięcia się na jezdnię podstawy znaku U-21 nie doszło w wyniku prowadzonych przez pozwanego prac, czy też ewentualnie nienależytego utrzymania stanu drogi (oznakowania).

Przystępując do rozważań w tym względzie zauważyć należy, że ewentualną podstawę odpowiedzialności pozwanego mógł stanowić przepis art. 415 k.c. Czyn niedozwolony stanowi samoistne źródło stosunku zobowiązaniowego. Obejmuje ono każde zdarzenie wyrządzające szkodę, gdy pomiędzy stronami nie istniał żaden stosunek obligacyjny, bądź, gdy szkoda została wyrządzona poza tym stosunkiem, a więc gdy sprawca naruszył nakaz lub zakaz obowiązujący go niezależnie od stosunku zobowiązaniowego łączącego go z poszkodowanym, w szczególności naruszył ogólnie obowiązujący przepis prawa, czy zasady współżycia społecznego (vide: wyrok SN z 3.06.1981 w spr. IV CR 18/81 – Lex nr 8331; wyrok SN z 28.04.1964 w spr. II CR 540/63 – Lex nr 157). Podstawową bowiem przesłanką odpowiedzialności jest bezprawność działania lub zaniechania ujmowana jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym tj. regułami postępowania wyznaczonego przez nakazy lub zakazy wynikające z norm prawa pozytywnego (vide: t.3 do art. 415 Komentarz do kodeksu cywilnego - księga trzecia Zobowiązania tom I; Wydawnictwo Prawnicze - Warszawa 1996). Ponadto czyn sprawcy pociągający za sobą odpowiedzialność musi być zawiniony, przy czym obojętne jest, jaką postać wina ta przybierze. Wina umyślna zachodzić będzie wtedy, gdy sprawca chce (dolus directus) wyrządzić drugiemu szkodę (czyli: ma świadomość szkodliwego skutku swego zachowania się i przewiduje jego nastąpienie, celowo do niego zmierza) lub co najmniej świadomie godzi się na to (dolus eventualis). Wina nieumyślna wystąpi natomiast wówczas, gdy sprawca wprawdzie przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć. Obie postacie winy nieumyślnej sprowadzają się do niedbalstwa, które wiąże się z niedochowaniem wymaganej staranności (vide: t.6 do art. 415 Komentarz do kodeksu cywilnego - księga trzecia Zobowiązania tom I; Wydawnictwo Prawnicze - Warszawa 1996).

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., to na powodzie spoczywał obowiązek udowodnienia winy sprawcy szkody (art. 415 k.c.) oraz ciężar wykazania wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej tj. zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy, powstania szkody, jej wysokości, jak również związku przyczynowego pomiędzy owym zdarzeniem a zaistniałą szkodą.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, że powód nie udowodnił wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej z art. 415 k.c., z której wywodzi swoje roszczenie.

W sprawie, wobec treści opinii biegłego wskazującej na powstanie szkody w okolicznościach podanych przez powoda, decydujące znaczenie miało ustalenie winy pozwanego jako niezbędnej przesłanki do zaistnienia odpowiedzialności za zdarzenie. Konieczne było zatem wykazanie, że pozwany dopuścił się uchybień w utrzymaniu tymczasowej organizacji ruchu.

W tym zakresie, po pierwsze, wskazać trzeba, że pozwany jako generalny wykonawca przedmiotowego kontraktu, zlecił interwientowi ubocznemu (...) Sp. z o.o. kompleksowe wykonanie tymczasowej organizacji ruchu wg. projektu tymczasowej organizacji ruchu stworzonego przez (...) Sp. z o.o., zatwierdzonego przez (...) w marcu 2019 r., zgodnego z wymaganiami Inwestora określonymi w umowie nr (...) z dnia 30 sierpnia 2018 roku. Następnie w czasie trwania inwestycji pozwany za pośrednictwem swojego podwykonawcy (interwienta ubocznego – (...)) aktywnie dbał o utrzymanie zajętych odcinków dróg w należyłym stanie, reagując na każde zgłoszenie mu nieprawidłowości i monitorując stan oznakowania drogowego kilka razy dziennie. Niewątpliwie ustawienie opisanego oznakowania było zgodne z wymogami prawa i zasadami bezpieczeństwa ruchu drogowego, w ramach zatwierdzonego przez odpowiedzialne za to podmioty projektu tymczasowej organizacji ruchu drogowego. Niewątpliwie również dobór oznakowania jak i wszelkich pozostałych elementów czasowej organizacji ruchu był zgodny z wymaganiami Inwestora oraz umieszczony we właściwych miejscach. Nie ma to mowy o jakichkolwiek uchybieniach ze strony pozwanego. Mimo tego w związku z wdrożoną w marcu 2019 r. organizacją ruchu nastąpił ponad 5-krotny wzrost ilości zdarzeń drogowych w stosunku do lat ubiegłych, co odnotowała m.in. KPP w R., a o czym pozwany informował Inwestora

- (...). Na odcinku drogi, na której było ustawione oznakowanie poprzez umieszczenie znaku tymczasowego U-21, dochodziło do notorycznych i nagminnych przekroczeń dopuszczalnej prędkości, jak również wyprzedzania przez samochody ciężarowe innych pojazdów, pomimo takiego zakazu. W związku z powyższym pozwany podejmował wielokrotne próby mające na celu zmianę opisanej organizacji ruchu, jednak bez skutku, to nie on bowiem decydował o ewentualnych ograniczeniach w ruchu, a zarządca drogi.

Po drugie, ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż do przesunięcia się, przewrócenia lub przestawienia podstawy znaku tymczasowego U-21, doszło w wyniku działania osób trzecich nie związanych z pozwanym lub jego podwykonawcą, tj. innego uczestnika ruchu, który prawdopodobnie na krótko przed wystąpieniem zdarzenia szkody, na skutek niezachowania zalecanej prędkości - w wyniku podmuchu powietrza lub najechania na podstawę znaku, przyczynił się do przemieszczenia prawidłowo umieszczonego oznakowania tymczasowego drogi tj. podstawy znaku U-21, na który następnie wjechał kierowca prowadzący pojazd uszkodzowany. Podkreślić trzeba, że z okoliczności sprawy nie wynika, by pozwany, czy też interwenient uboczny (...) dopuścił się jakichkolwiek uchybień w tym zakresie, zwłaszcza w zakresie dbania o tymczasową organizację ruchu, w tym oznaczenia na przedmiotowym odcinku drogi.

Powyższe uzasadnia przyjęcie, że do przesunięcia się podstawy znaku drogowego U-21 doszło w sposób dynamiczny i w żaden sposób pozwany oraz jego podwykonawca nie byli w stanie zapobiec szkodzie. W szczególności nie zostało wykazane, że podwykonawca pozwanego o powyższym przesunięciu/przewróceniu znaku wcześniej wiedział i zaniechał uprzątnięcia przemieszczonego znaku U-21, dopuszczając się choćby niedbalstwa, które wiąże się z niedochowaniem wymaganej staranności.

Powód nie udowodnił zatem, aby do zdarzenia szkodowego doszło w okolicznościach za które odpowiedzialność winien ponosić pozwany tj. na podstawie 415 k.c. Samo twierdzenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność, ponieważ doszło do zdarzenia na terenie formalnie objętym terenem budowy, bez wykazania dalszych przesłanek uzasadniających przyjęcie, że pozwany ponosi zawinioną odpowiedzialność za sporną szkodę, musiało doprowadzić do oddalenia powództwa.

Na marginesie należy dodać, że w ocenie Sądu podstawą odpowiedzialności pozwanego nie mógł być przepis art. 435 k.c. Jedną z przesłanek odpowiedzialności z art. 435 § 1 k.c. jest, aby to ruch przedsiębiorstwa miał bezpośredni związek przyczynowy ze szkodą. Przy czym w zakresie odpowiedzialności na podstawie art. 435 § 1 k.c. nie istnieje domniemanie, że szkoda pozostaje w związku z ruchem przedsiębiorstwa i okoliczność tę należy wykazać, a ciężar dowodu tego faktu spoczywa zgodnie z ogólnymi zasadami (art. 6 k.c.) na poszkodowanym, który z faktu tego wywodzi skutki prawne (wyrok SN z 12.03.2009 r., V CSK 352/08, LEX nr 515424).

Niewątpliwie to na powódzie spoczywał ciężar udowodnienia, że zaistniała szkoda pozostawała w związku przyczynowym z ruchem przedsiębiorstwa pozwanej spółki. W ocenie Sądu, powyższe nie zostało w żaden sposób wykazane. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, że pozwany w dniu 16 stycznia 2020 r. nie prowadził żadnych prac w ramach czynnego pasu ruchu, czy też w sąsiedztwie, w wyniku których mogłoby dojść do przesunięcia podstawy znaku U-21 na jezdnię w miejscu drogi, którą poruszał się pojazd uszkodzowany. Ponadto w godzinach wieczornych, z uwagi na to, że był to okres zimowy, w ogóle pozwany nie prowadził na inwestycji żadnych prac budowlanych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd uchylił wyrok zaoczny i oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

W rozpoznawanej sprawie powód uległ pozwanemu, co do całości żądania, stąd sąd obciążył go poniesionymi przez pozwanego kosztami procesu w wysokości 4677 zł. Na koszty te składała się kwota 560 zł z tytułu opłaty sądowej od sprzeciwu zaocznego, 3600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego adwokata (§2 pkt 5 Rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie), kwota 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa oraz 500 zł z tytułu wynagrodzenia biegłego (k. 707) .

Na podstawie art. 107 k.p.c. Sąd zasądził na rzecz interwenientów poniesione przez nich koszty procesu w całości, tj. na rzecz (...) spółki z o.o. w M. kwotę 3841,00 zł (tj. 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 224 zł – opłata od interwencji), a na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 4417,20 zł (tj. 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 224 zł – opłata od interwencji, 476,26 zł z tytułu wynagrodzenia biegłego - k. 707, 100 zł, opłata od uzasadnienia postanowienia w postępowaniu zażaleniowym).